

Instructies voor de plaatsing van PuurKurk wanden

I. EEN WOORDJE VOORAF

Het gebruik van natuurlijke materialen brengt met zich mee dat die natuurlijke materialen andere karakteristieken hebben dan materialen gebaseerd op kunststof. Soms bestaat hierover geen of niet voldoende kennis bij de klant waardoor wij u hier extra over willen informeren.

Ondanks kurk al jaren wordt toegepast als vloeren en de laatste jaren ook als wandbekleding, bestaat er, zo merken wij, in de praktijk toch vaak onbegrip over het krimpen en uitzetten van kurk.

Kurk is een natuurproduct dat na droging en verwerking gevoelig blijft voor vocht. Dit betekent dat het kan uitzetten en krimpen. Dit noemen we het werken van kurk.

Hoe vochtiger de lucht, hoe groter de kans dat de kurk gaat uitzetten. Hoe droger de lucht, hoe groter de kans dat het kurk gaat krimpen.

Deze natuurlijke werking van kurk hoort bij een kurkproduct en is geen klacht die verholpen kan worden. Een andere eigenschap van kurk zijn kleurschakeringen en kleurveranderingen. Kurk is een natuurproduct en er kunnen kleurnuances zijn. Deze eigenschappen horen bij kurk en kunnen niet als defect worden beschouwd. Gebruik daarom verschillende verpakkingen door elkaar. Zo voorkomt u ongewenste kleurverschillen. U dient er rekening mee te houden dat kurktegels niet maatvast zijn in afmeting en dikte, deze eigenschappen horen bij kurk en kunnen niet als defect worden beschouwd. Kurk kan worden aangebracht op een gladde en vlakke muur. Kurk kan niet verwerkt worden op metaal en kunststof ondergronden.

Door UV-straling, dat zonlicht met zich meebrengt, kan kurk in de loop der tijd verkleuren.

2. VOOR JE BEGINT

Je gaat kurk plaatsen op een wand. Dat is eenvoudig maar moet toch op de correcte manier gebeuren. We beschrijven in deze instructies de belangrijkste stappen. In principe moet de plaatsing dus heel vlot gaan.

Toch is het mogelijk dat je voor, tijdens of na het aanbrengen nog vragen hebt. Aarzel dan niet om contact te nemen met PuurKurk.

Het is belangrijk dat de plaatsing goed verloopt zodat je onbezorgd kunt genieten van het unieke comfort van je wandkurk.

Het is belangrijk dat de kurk, de lijm en de eventuele lak op temperatuur zijn.

De ruimte waarin je gaat plaatsen moet dus warmer zijn dan 18°C. Is dat niet zo, dan krijg je problemen: de lijm en de lak zullen bijvoorbeeld zeer langzaam drogen, de lijm zal minder goed hechten en er kunnen zelfs vlekjes in de kurkfineer ontstaan ("doorbloeding").

Leg de kurk, de lijm en de lak dus minstens 48 u voor je begint in de te plaatsen ruimte (kamertemperatuur +/- 18°C).

Bij de PuurKurk panelen (de schorsachtige) is de acclimatietijd tenminste 72 uur.

3. VOORBEREIDING VAN DE ONDERGROND

Een wand van kurk is eenvoudig zelf te plaatsen, maar vraagt wel een correcte ondergrond.

D.w.z. hard, draagkrachtig, vlak, schoon en blijvend droog. Een zanderige of korrelige ondergrond is uit den boze.

Kurk plaatsen op een vochtige muur is absoluut af te raden: het vocht in de muur zal de contactlijm los laten komen.

Onthoud dat kurk niet kan op een vochtige muur maar wel geschikt is voor vochtige ruimtes zoals de keuken of de badkamer.

Besteed voldoende aandacht aan de voorbereiding van de ondergrond. Slechts wanneer deze volledig in orde is, kan je een mooi eindresultaat worden gecreëerd.

Bekijk het zo: kurk is een zachte bekleding die alle oneffenheden van de ondergrond volgt. Vooral na het aanbrengen van de lak zijn eventuele gebreken in de ondergrond als het ware door de kurktegels heen te zien.

Een bepleisterde muur die mooi glad is, niet afkrijtend en vlak, is ideaal als ondergrond om kurk op te plaatsen.

Nieuw pleisterwerk moet blijvend droog zijn voor je er kurk op plaatst. Blijvend droog wil zeggen dat het minimum 2 tot 3 maand gedroogd heeft zodat het bouwvocht volledig verdampt is.

Onbehandelde wanden dienen steeds vrijgemaakt te worden van alle onzuiverheden (korrels, kalk of cementresten) of oneffenheden door licht te schuren met schuurpapier (korrel 150-200) of af te steken met een plamuurmes. Putten, spleten of oneffenheden worden opgevuld met een vulmiddel (kant-en-klare plamuren of plamuren in poedervorm). De geadviseerde droogtijden steeds respecteren. Nadien grondig ontstoffen (indien met water, voldoende laten drogen) en fixeren (primeren).

Omdat onbehandeld pleisterwerk nogal poreus is, moet je er eerst een fixeer primer op aanbrengen. Fixeren heeft als doel verpoederde ondergrond vast te zetten alsook ervoor zorgen dat de lijm zelf niet teveel geabsorbeerd wordt door het pleisterwerk en daardoor minder kleefkracht heeft. Dit is een prima basis om kurk op aan te brengen.

Oude verpoederde kalklagen, loszittend pleisterwerk of andere onvaste ondergronden verwijderen met een steekmes, harde borstel of staalborstel. Het "poederen" komt vooral voor bij zeer oud pleisterwerk, bijgewerkt pleisterwerk (gebruik van verkeerde plamuren) of pleisterwerk dat nat is geweest (zoutuitslag). Men kan duidelijk vaststellen of een ondergrond "verpoederd" is door met de handpalm erover te wrijven. Hangt er poeder aan, dan moet men de ondergrond telkens grondig ontstoffen en fixeren met primer. Het opsporen van loszittende stukken pleisterwerk gebeurt door met de vingers op de wand te kloppen (zoals op een deur bij het binnengaan). Bij een holle klank kan je ervan uitgaan dat het pleisterwerk los zit van de ondergrond.

Behang moet je steeds verwijderen. Doe je dat niet, dan zal het loskomen op het moment dat je de wand inlijmt. Na het verwijderen van behangpapier, dient de wand glad en vlak te zijn. Goed vastzittende Tasso (glasvezel) bestaat volledig uit glasvlies (behang met papier of vinyl topklaag met een rug van vlies) en hoeft niet verwijderd te worden. Deze kan uitgevlakt/opgevuld worden met speciale plamuren vb. van het merk Toupret (Telaliss). Opschuren, ontstoffen en fixeren blijft ook hier noodzakelijk.

Je mag nooit kurk aanbrengen bovenop faience. Er zijn drie mogelijkheden:

- De faience verwijderen en de muur bijwerken (uitplamuren) tot hij volledig vlak is.
- Bovenop de faience, gipsplaten (type "Gyproc") zetten. In badkamers moeten dit vochtwerende platen zijn.
- De faience egaliseren met een speciale specie. Dit is een precisiewerkje dat je het best aan een vakman overlaat.

Plaats je een nieuwe wand die je met kurk wil bekleden, dan kun je het best met gipsplaten werken (zie "faience" hierboven). De naden tussen de verschillende platen moeten perfect effen afgewerkt worden. Nadien breng je primer aan. Deze platen zijn immers poreus en zouden teveel lijm kunnen opzuigen.

Indien je opmerkingen zou hebben bij wat je ontvangen hebt, neem dan zeker de eerste werkdag na de afhaling contact op met PuurKurk.

Controleer eveneens de maatvastheid van de tegels. D.w.z. dat je nagaat of alle tegels wel even lang en breed zijn. Mocht je kleine verschillen vaststellen (kurk is immers een natuurproduct), dan raden we je aan alle verpakkingen vooraf te openen en de tegels met dezelfde breedte- en lengtemaat te groeperen. Hou daar best rekening mee tijdens het plaatsen.

Let er bij het controleren van de kurktegels ook op dat de tegels onderling kleine verschillen in kleur of structuur kunnen vertonen. Deze verschillen vormen mee de charmes van een wandkurk. Om deze onvermijdelijke kleine verschillen op te vangen, raden we je aan om alle verpakkingen vooraf open te maken en de tegels onderling te mengen.

4. Het plaatsen zelf

Wandtegels worden bevestigd met lijm, een contactlijm op waterbasis.

Roer om te beginnen de lijm goed op!

Op de dag van de plaatsing lijm je zowel de ondergrond als de tegels in. Beperk je tot een maximale oppervlakte en aantal tegels die je binnen ongeveer een 4-tal uren kan plaatsen.

Te lang op voorhand inlijmen betekent verlies van de kleefkracht.

Giet de lijm in een rechthoekige verdeelemmer. Met de lijmroller breng je een gelijkmatige lijmlaag aan op de tegels (+/- 125 gr/m² = ongeveer 8 m²/kg lijm). In het begin is de lijm wit. In normale omstandigheden (temperatuur van ongeveer 20°C en luchtvochtigheid van +/- 60%) is de lijm na een uur droog. Als de lijm voldoende droog is, ziet hij er niet langer wit uit, maar transparant.

De wanden (+/- 125 gr/m² = ongeveer 8 m²/kg lijm) lijm je in met dezelfde lijmroller.

Voor de randen gebruik je eventueel een kwast.

De lijm is pas droog als hij niet langer wit maar transparant is.

Aandachtspunten:

- Let op dat je de juiste zijde van de tegels inlijmt. Als je twijfelt, contacteer dan PuurKurk.
 - Zorg ervoor dat er geen lijm op de zichtbare delen (bovenzijde + randen) van de tegels terecht komt. Is dit toch het geval, verwijder deze lijmplekken dan vóór het lakken met een weinig water. Zoniet, verschijnen er achteraf niet verwijderbare, donkere vlekken op de kurktegels.
 - Lijm niet de hele wand ineens in. Beperk je tot een oppervlakte die je op een 4-tal uren kan betegelen.
 - de PuurKurk wandpanelen dienen te worden voorzien van de wandcontactlijm zoals hierboven omschreven en dienen nèt voor plaatsing te worden voorzien van diverse dotten hightack montagekit over de gehele kurktegel voor extra hechting.
 - Het lijmen dient erg zorgvuldig te gebeuren. Maak je toch nog vlekken, dan kun je ze als volgt verwijderen:
 - natte lijmplekken met lauw water (de lijmplekken die ontstaan tijdens de plaatsing)
 - droge lijmplekken met aceton (hiermee bedoelen we de lijmplekken die bruin zijn geworden meestal na +/- 1 jaar)
 - Spoel al het gebruikte materiaal onmiddellijk uit met lauw water.
- *Contactlijm wil zeggen dat zowel de tegels als de ondergrond ingelijmd moeten worden.*
- kurk kan zowel op wand als vloer geplaatst worden. Heb je gekozen voor verschillende toepassingen, werk dan in deze volgorde:
- eerst de wand
 - dan de vloer

4.1 Manier van plaatsen bepalen

Eerst bepaal je hoe je de wandtegels gaat plaatsen. Rechthoekige tegels kunnen in wildverband of halfsteens, verticaal of horizontaal. Probeer de alternatieven eens uit met een aantal tegels zonder lijm en oordeel dan welke manier van plaatsen je het mooist vindt.

4.2 Startlijnen vastleggen

Als je gekozen hebt voor een manier van plaatsen, moet je de horizontale en de verticale startlijn bepalen.

Meestal betegelt men een wand symmetrisch, d.w.z. dat je in het midden begint en zo naar buiten werkt.

Dozen met de gekleurde tegels moet je **absoluut rechtopstaand** stockeren.

Gekleurde kurktiegels die op elkaar liggen, kunnen immers door de druk aan elkaar kleven.

Tegels die lichtjes aan elkaar kleven, kan je zachtjes lostrekken.

Aan de slag:

- Bepaal het midden van de wand.
- Hang daar een schietlood en trek een verticale lijn.
- Trek dan met een winkelhaak of een waterpas een horizontale lijn ongeveer op ooghoogte en werk vanaf de lijn naar boven en naar beneden

- Ga na of je vanuit het snijpunt van de horizontale en de verticale lijn het best begint met een volle of een halve tegel. Belangrijk is dat je niet met een zeer smal stuk eindigt. Heb je wanden met buitenhoeken, dan is het best dat je daar volledige tegels hebt. In dat geval kies je dus niet voor een symmetrische betegeling, maar start je aan de buitenhoek met een volledige tegel. Een afgeschuinde tegel (een tegel met een voeg dus) aan een buitenhoek vraagt geen speciale aandacht. Werk je met niet afgeschuinde tegels (zonder voeg), dan heb je twee mogelijkheden:
- je kleurt de zijkanten bij met verf die je ter beschikking stelt
- je plaatst een hoekprofiel van

4.3 Het eigenlijke betegelen

Plaats nu de eerste tegel voorzichtig langs de startlijn, druk hem niet aan. Plaats ook de andere tegels van de eerste rij. Pas als de tegels volledig aansluiten, mag je ze aankloppen met een houten hamer afgewerkt met kurk. Klop de volledige tegel aan en niet enkel de vier hoeken. De tegel moet muurvast zitten zodat hij later zeker niet loskomt.

4.4 Het snijden van de 3/4mm tegels

De laatste tegel van de rij snij je op maat met een universeel mes (vb. merk Stanley) en een ijzeren lat. Met het afgesneden stuk begin je de tweede rij. **Opgelet:** snij een tegel altijd op een beschermplaat.

Plaats de tegels nooit onder druk of spanning tegen elkaar. De tegels kunnen dan immers na een tijdje bol gaan staan. Klop elke tegel volledig aan en niet enkel de randen. Doe je dat niet zorgvuldig, dan kan de tegel later loskomen.

4.4.1. Het zagen van de PuurKurk wandpanelen (schorsachtige)

Het op maat zagen van de PuurKurk wandpanelen kunnen worden uitgevoerd met een tafelzaag of decoupeerzaag.

Plaats de tegels nooit onder druk of spanning tegen elkaar. De tegels kunnen dan immers na een tijdje bol gaan staan. Klop elke tegel stevig en volledig aan met een rubberen hamer en niet enkel de randen. Doe je dat niet zorgvuldig, dan kan de tegel later loskomen.

4.5. De hoeveelheid lak

In een keuken is een extra laag nodig. In badkamers, waar het zeer vochtig kan zijn, moet je zeker voldoende lakken om de voegen volledig dicht te maken en te vermijden dat er condensatievocht indringt. Plaats je kurk op de muur boven het bad of zelfs op de wand van een douchecel, dan moet je overvloedig lakken.

Het is niet het aantal laklagen dan wel de hoeveelheid lak die van belang is. Hier mag je dus geen risico's nemen. Breng daarom alle lak aan die wij u adviseren.

4.6 Benodigheden en omstandigheden

De kurklak is speciaal ontwikkeld om de kurk jarenlang te beschermen. Belangrijk is dat je de lak goed aanbrengt en dat de omstandigheden optimaal zijn.

Afhankelijk van het type wandkurk moeten in de regel, na het plaatsen, nog enkele lagen lak worden aangebracht.

De juiste volgorde is van belang, maar ook de dikte van elke laag die je zet.

Zowel te dunne als te dikke lagen kunnen voor problemen zorgen.

Schenk ook voldoende aandacht aan temperatuur, luchtvochtigheid en ventilatie en laat elke laag voldoende drogen vooraleer je de volgende aanbrengt. Onderstaande instructie vertelt je alles wat je moet weten om een goed resultaat te behalen.

Zorg voor goede verwerkings- en droogomstandigheden. Kurklak droogt door verdamping van het water. Het is belangrijk dat de lak vlot kan drogen. Daarvoor zijn drie zaken belangrijk:

- **Temperatuur**

Voor een vlotte droging is een temperatuur rond 20°C ideaal. Lak niet bij een temperatuur lager dan 10°C of hoger dan 30°C. Lak ook niet bij fel binnenvallend zonlicht. De wand kan dan zo warm worden dat het water uit de lak direct zou kunnen verdampen. Dat zorgt voor een slecht eindresultaat.

- **Luchtvochtigheid**

Bijna met waterdamp verzadigde lucht kan nog maar weinig extra water opnemen. Zorg er daarom voor dat de luchtvochtigheid (RLV = relatieve luchtvochtigheid) in huis tijdens en na het laken niet te hoog is. Tijdens mistig of regenachtig weer of als het erg drukkend en warm is (onweer) is de RLV hoog. Ideaal is een RLV rond 55%. Een te hoge luchtvochtigheid in huis kan worden verlaagd door de verwarming enkele graden hoger te zetten.

- **Ventilatie en luchtcirculatie**

Vermijd tocht op het te lakken oppervlak. Overtuig je er wel van dat er voldoende luchtbeweging kan optreden want het uit de lak verdampende water moet ook kunnen worden afgevoerd. Het is daarom belangrijk om tijdens en vooral ook de eerste uren na het lakken te zorgen voor voldoende ventilatie door bijvoorbeeld enkele ramen op een kier te zetten. Het is ook geen gek idee om voor meer luchtbeweging een kleine ventilator in de te lakken ruimte te plaatsen. Richt deze nooit rechtstreeks op het te lakken oppervlak anders krijg je oneffenheden in de nog natte lak.

Mocht er, hoewel het risico klein is, onverhoopt toch iets fout gaan bij de droging, dan kan je dat herkennen doordat de lak veel te langzaam droogt. Een goede vuistregel is: indien er na circa 1 uur nog geen droge plekken te zien zijn, dan dien je dadelijk maatregelen te treffen (verwarming, ventilatie, ...).

Kurkstof en onzuiverheden kunnen verkleuringen veroorzaken. Haartjes en stofjes geven aanleiding tot storende oneffenheden.

De uitgeharde lak kan daar ook gemakkelijk barsten of breken. Plak eventueel plinten en dergelijke af met een schilderstape voor gevoelige ondergrond. Bescherm vloer, meubilair en niet te behandelen objecten (vb. afdekplastic).

Spoel de lakroller vooraf uit in lauwwarm water om eventuele losse pluizen te verwijderen en maak hem droog. Spoel de lakroller tussen het aanbrengen van de verschillende laklagen steeds goed uit en maak hem weer droog.

Het lakken

Het is belangrijk een watergedragen lak vol op te zetten. Een volle laag vloeit optimaal uit en droogt minder snel aan zodat er meer tijd is voor het uitrollen en het nat-in-nat maken van aansluitingen.

Verdeel de lak met de lakroller gelijkmatig in vakken over de wand. Lak eerst de buitenste randen (naast plinten, deurlijst en plafond) voor met een kwastje. Rol de lak open in verticale en horizontale richting. Let er speciaal op dat de voegen goed verzadigd worden. Het is belangrijk om niet onmiddellijk alle randen te lakken. Lak enkel de reikwijdte van de vakken, anders drogen de randen te snel en ontstaan dikteverschillen of overlappingsen. Dompel steeds de lakroller in de verdeelemmer met lak. Zet vervolgens de lak in een rustig tempo op, verdeel hem en rol hem uit.

Omwille van structuurverschillen in kurk is het noodzakelijk om, tijdens het uitrollen van lak, een lichte druk op de lakroller uit te oefenen. Zo worden alle naden verzadigd en alle openingen gedicht.

Rol nog een tweede maal, kruislings, over de reeds aangebrachte lak. Oefen ditmaal geen druk uit op de lakrol. Op die manier wordt de lak gelijkmatig verdeeld en vermijdt je dikteverschillen.

De lak zal direct na het aanbrengen wazig ogen maar droogt helder transparant op. Zo nodig mag het oppervlak voorafgaand aan het aanbrengen van de laatste laag lak, heel lichtjes worden opgeschuurd (manueel). Neem zorgvuldig het schuurstof af met een licht bevochtigde microvezeldoek.

Na 4 tot 5 uur is de eerste laklaag droog. Je kunt nu de tweede laag aanbrengen. Die moet op haar beurt weer 4 tot 5 uur drogen.

Werk zo verder tot alle lak opgebruikt is.

Advies

Hou er rekening mee dat de lak circa 1 week nodig heeft om volledig uit te harden. In die tijd is de laklaag nog vochtgevoelig, d.w.z. dat er 1 week geen water op de wand mag komen!

Gereedschap reinigen

Gereedschap reinigen gaat het beste met lauwwarm water. Doe dit direct na gebruik in een emmer. Aangedroogde lak lost op in aceton.

Veiligheid

Houd de lak buiten het bereik van kinderen en huisdieren. Vermijd elk contact met ogen en huid. Zorg ervoor dat je niet rookt, eet of drinkt tijdens gebruik.

Centrale verwarming

Bij centrale verwarming is het van belang dat de luchtvochtigheid in de kamer op een "normaal peil" wordt gehouden om abnormale werking van de kurktegels ("krimp") te voorkomen.

raadt dan ook aan om te streven naar een relatieve luchtvochtigheid van 50%. Je kan hiervoor gebruik maken van luchtbevochtigers.

5. HET PERIODIEK ONDERHOUD bij gelakte tegels

Dagelijks onderhoud:

-> microvezel doek (droog) of licht bevochtigd om stof en spinnenheggen te verwijderen

Na verloop van tijd, afhankelijk van de intensiteit van het gebruik, frequentie van het onderhoud en schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid, is het noodzakelijk om de wandkurk opnieuw te lakken.

De frequenties om de wand opnieuw te lakken:

In vochtige ruimtes (badkamers en vooral douches) is het aangewezen om jaarlijks te herlakken. Het is immers mogelijk dat de laklagen onder de invloed van water, zeepresten, kalk e.a. aangetast worden en geleidelijk wegslijten.

In niet-vochtige ruimtes (slaapkamer, woonkamer, ...) is het niet nodig om jaarlijks te herlakken. Dit gebeurt best om de 5 à 10 jaar. Vooral als de kurk "droog" begint aan te voelen en voegjes lichtjes open komen, moet er eventueel al vroeger ingegrepen worden. De klimatologische omstandigheden (temperatuur en luchtvochtigheid) die verantwoordelijk zijn voor de krimp en uitzetting, kunnen van woning tot woning alsook van regio tot regio verschillen. Dus, preventief handelen is zeker aangeraden en eerder lakken vb. na 5 jaar of vroeger is beter dan na 10 jaar.

Bij het herlakken in niet vochtige ruimtes (dus na 5-tal jaren) is het voldoende om de wanden te reinigen met een licht bevochtigd spons of microvezeldoek om alle stof en vuil weg te nemen. Eén laag lak is dan voldoende, er hoeven dus geen meerdere lagen aangebracht te worden.

Wandkurk wordt veel in badkamers geplaatst. Omwille van de speciale omstandigheden (vochtig, warm, vaak ook donker, ...) die zeer gunstig zijn voor het ontwikkelen van schimmels, willen we hier toch een paar belangrijke tips vermelden voor het onderhoud van kurk in de badkamer.

Dagelijks onderhoud:

Na gebruik van de douche, de wanden (wandkurk en kisten) naspoelen met schoon water en vervolgens droogdeppen met een handdoek om schimmelvorming en kalkafzetting (doffe witte vlekken) te voorkomen.

De deuren van de douche na gebruik open laten en de ruimte goed verluchten.

De wandkurk regelmatig reinigen om te voorkomen dat schimmels kunnen aangroeien (wekelijks).

Reinig de wanden met een spons (geen schuurspons) en spoel goed na met zuiver water (eventueel met de sproeier).

De volledige wand reinigen met Remover verdund in water, gebeurt enkel als de wanden opnieuw gelakt worden.

Goed schoon en droog houden (wanden afdeppen en ventileren) is de beste manier om schimmel- en kalkvorming te voorkomen.

Gebruik nooit agressieve of sterke reinigingsmiddelen (zoals o.a. chloorwater, natriumhydroxide, natriumhypochloriet, zuren of andere producten die voor tegels of keramiek bedoeld zijn) want deze kunnen de kit en laklaag beschadigen.

6. Jaarlijks onderhoud gelakte tegels:

Jaarlijks lakken (eerst zeer goed reinigen/ontvetten met een remover (1/5de verdund in water), Desnoods 2 x naspoelen en laten drogen (vb. 1 nacht voordat je weer gaat lakken).

Inspecteer de voegkitten jaarlijks op goede afsluiting. Wanneer de kit loslaat uit de voeg, dient deze hersteld of vernieuwd te worden.